

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@stm.fi

Viite STM/1856/2018 lausuntopyyntö

Hallituksen esitys laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lain korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollosta tarkoituksena on turvata korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut valtakunnallisesti sekä parantaa palvelujen laatua ja saatavuutta.

Kareliassa nähdään uudistus hyvänä, sillä se saattaa ammattikorkeakouluopiskelijat yliopisto-opiskelijoiden kanssa tasaveroiseen asemaan ja laajentaa ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltona saamaa palvelua maantieteellisesti sekä sisällöllisesti. Tämä toivottavasti vähentää terveys- ja hyvinvointieroja pitkällä tähtäimellä. Opiskelijakunta POKAn näkökulmasta lakiuudistus on pitkään kaivattu, korkeakouluopiskelijoille tasavertainen ja eräs tärkeimmistä korkeakouluopiskelijoita koskevista uudistuksista. Useiden YTHS:n, sekä opiskelijoiden toteuttamien terveystutkimusten perusteella on huomattu, että ammattikorkeakoulujen opiskelijat voivat huomattavasti huonommin suhteessa yliopisto-opiskelijoihin. Uudistuksen myötä pystytään edistämään entistä paremmin ja kohdennetummin opiskelijoiden terveyttä, sekä saamaan uutta tietoa opiskelijaterveydenhuollon toteutuksen suhteen ja kehittämään palveluita entisestään.

Jatkossa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat katsottaisiin kuuluvaksi opiskeluterveydenhuollon piiriin. Tämä on tarpeellinen uudistus. On hyvä, että opiskeluterveydenhuollon sisällön osalta sääntelyä täsmennetään Terveys- ja hyvinvointilain 17 § 2 mom. 4 kohdassa (erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen, tukeminen ja jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto) ja siten huomioidaan erilaiset oppijat sekä mielen- ja terveyden ongelmat. On hyvä, että käyntimaksuista luovutaan, sillä tämä kannustaa opiskelijoita palvelujen hyödyntämiseen.

Karelia-ammattikorkeakoulussa opiskeluterveydenhuollon palvelut on tällä hetkellä järjestetty Siun Soten toimesta niin, että oppilaitoksen tiloissa työskentelee kaksi opiskeluterveydenhoitajaa, joiden tehtävät on jaettu koulutusaloittain. Palvelujen läheisyys ja helppo saavutettavuus ovat toiminnan vahvuuksia. Yhteistyö terveydenhoitajien ja oppilaitoksen toimijoiden välillä on helppoa. Vahva yhteistyö antaa hyvät mahdollisuudet ammatillisiin konsultaatioihin jo opiskelijan ensi käynnistä lähtien. Läheisyyden ja arjessa näkymisen ansiosta huolta herättäviä opiskelijoita pystytään lähestymään nopeasti ja joustavasti. Tämä toiminta on keskeinen osa varhaista tukea ja tehokasta opiskeluterveystyön ylläpitämistä.

Tärkeää työskentelyssä on ollut palvelun saatavuuden lisäksi moniammatillisuus, jonka ansiosta asiakkuuksiin on pystytty matalalla kynnyksellä tarjoamaan sekä terveyden-

huollon, sosiaalityön, että opiskelun näkökulma ilman opiskelijan siirtymistä palvelusta toiseen. Opiskelijan palveluun hakeutumisen kannalta on tärkeää, että opiskelijalle on osoittaa oma terveydenhoitaja, johon on helppo ottaa yhteyttä.

Kareliassa on voitu hyödyntää opiskeluterveydenhoitajien asiantuntijuutta myös erilaisissa tapahtumissa, kriisitilanteissa sekä teema-klinikoissa, joiden jatkuvuus on tärkeää opiskelijayhteisön hyvinvoinnin, haasteiden ennaltaehkäisyn sekä me-hengen kannalta. Yhteistyö on mahdollistanut organisaatorajoista riippumattomat kehittämistoimet sekä yhteistyössä toteutettavat sora-toimenpiteet. Kareliassa on toteutettu kaikille opiskelijoille ensimmäisen vuoden terveystarkastukset, jonka käytännön toivotaan säilyvän.

Esityksessä uudistuksen arvioidaan vaikuttavan myönteisesti ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskelukykyyn. Karelian nykyinen malli tukee opiskelukykyä hyvin. Opiskeluhyvinvointipalvelujen saatavuus, joustavuus ja jatkuva kehittäminen ovat asioita, joiden toivotaan säilyvän toiminnassa.

YTHS-palveluiden tulee vastata ammattikorkeakoulun opiskelijoiden tarpeisiin aiempaa kunnallista terveydenhuoltoa paremmin, minkä vuoksi on tärkeää turvata monipuolinen palveluiden saavutettavuus, tarjonta ja laatu paikallisesti. Karelia-ammattikorkeakoulun tiloissa on oltava toimipiste, jonka kautta palvelut ovat saavutettavissa, sillä nykyinen Itä-Suomen yliopiston tiloissa toiminnassa oleva YTHS-toimipiste ei yksin vastaa kaikkien Joensuun korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon tarpeisiin palveluiden käyttäjäryhmän kasvaessa. Toimipisteen etäisyys myös hankaloittaisi nyt hyvin toimivaa yhteistyötä opiskeluterveydenhuollon ja oppilaitoksen toimijoiden kesken. Kareliassa kehitetty hyvä yhteistyömalli on edistänyt opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteistyön tulee olla saumatonta myös jatkossa. On myös tärkeää, että YTHS:n toimijoilla on riittävästi työaika yhteistyöhön.

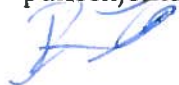
Veroluontoisen terveydenhoitomaksun osalta on YTHS:n syytä huomioida opiskelijoiden taloudellinen tilanne, eikä maksu saa nousta liian korkeaksi.

Ammattikorkeakoulujen ja opiskelijakuntien pitää pystyä jatkossa vaikuttamaan YTHS-palveluverkoston suunnittelussa ja hallinnoinnissa, jotta palveluita voitaisiin kehittää tasavertaisesti. On toivottavaa, että YTHS-palveluiden kautta saataisiin opiskelijoiden terveydestä paljon uutta tietoa, jota korkeakoulut sekä opiskelijakunnat voisivat hyödyntää koulutuksen ja edunvalvonnan suunnittelussa.

Joensuussa 15.5.2018

Karelia-ammattikorkeakoulun
Opiskelijakunta POKA

Robert Kuhlmann
puheenjohtaja

Karelia-ammattikorkeakoulu

Pekka Auvinen
vararehtori

